

Motion

Årsmöte Vänsterpartiet Haninge 2026-02-22

Vänsterpartiet Haninge - En förening i framkant gällande de nationella minoriteternas rättigheter

Sveriges fem nationella minoriteter är judar, samer, sverigefinnar, romer och tornedalingar, och de officiella minoritetsspråken är jiddisch, samiska, finska, romani chib och meänkieli.

De nationella minoritetsgrupperna har ett förstärkt grundskydd i flera lagar, och det med rätta. Genom historien har de utsatts för marginalisering, diskriminering och andra former av utsatthet. Det handlar om allt från att bli diskriminerad på arbets- och bostadsmarknaden, till missgynnande myndighetsbeslut tagna utifrån fördomar. Detta bidrar till en större risk att dessa grupper stigmatiseras och hamnar i ett utanförskap i samhället.

I Haninge kommun har vi ett samråd för de nationella minoriteterna där alla partier som är representerade i kommunfullmäktige har en representant. Samrådet träffas några gånger om året där personer som identifierar sig med de nationella minoritetsgrupperna kan komma och delta för att diskutera de frågor som berör dem. Haninge kommun är dessutom ett förvaltningsområde för det finska språket. Det innebär ett *utökat* ansvar och skärpta krav på Haninge kommun när det gäller att tillgodose finstalande kommuninvånarens rättigheter, som exempelvis att kunna få muntlig och skriftlig information på finska från kommunen och kunna tala sitt modersmål inom äldreomsorgen med personalen.

I Haninge kommun bor det lite över 100 000 personer, varav cirka 14 % av befolkningen tillhör de fem nationella minoritetsgrupperna. Sverigefinnarna utgör cirka 10 000 personer av Hanninges befolkning och romerna cirka 3000 personer. Övriga grupper som samerna, judarna och tornedalingarna bor också i Haninge men är inte lika stora grupper som sverigefinnarna och romerna. I Haninge har vi bland annat en finstalande förskola (Kantele) och finska i undervisningen på Vikingaskolan. Vi har haft en god kontakt och en bra dialog med de nationella minoritetsgrupperna under tidigare år och kommunen har varit ett föredöme i detta arbete i landet. Men, efter valet 2022, när vi fick ett maktskifte så ser nu det annorlunda ut.

Arbetet med de nationella minoritetsgruppernas rättigheter har under den senaste mandatperioden stannat av, eller till och med gått bakåt, under Haningealliansens (M, KD, L i samverkan med SD) styre.

Exempelvis så har kommunen inte ansökt om statsbidraget för romsk inkludering för år 2026, fastän det är ett statligt bidrag som vi skulle ha stor nytta av i arbetet med att stärka romers rättigheter och inkludering. Kommunledningen har tydligt och aktivt strävat bakåt i denna fråga

vid flera tillfällen. Till exempel vid en revidering av riktlinjer för de nationella minoritetsgrupperna under våren 2025, tog kommunledningen bort text i dokumentet om just den nationella strategin om romsk inkludering, utan att informera oss övriga partier om det. Något som vi i oppositionen och den romska pensionärsföreningen upptäckte och motsatte oss, vilket ledde till att texten infördes tillbaka. Kommunledningen har heller inte gjort en kartläggning av den sverigefinska minoritetsgruppens behov av finska inom äldreomsorgen, trots att det finns cirka 1000 sverigefinska äldre i Haninge kommun och den finska pensionärsföreningen har påtalat ett stort behov av detta. Sverigedemokraterna som är i samverkan med Haningealliansen och har en direkt inverkan på deras politik, har under kommunfullmäktigesammanträden öppet uttryckt att det är orättvist att de nationella minoritetsgrupperna har en särställning i den svenska lagen, och menar att de inte bör ha detta grundskydd.

Vad vi ser i Haninge kommun är inte en unik företeelse. Vi ser samma mönster i hela landet. Rasismen är mer öppen och diskrimineringen ökar, minoritetslagarna blir mer inhumana och människor som flytt till Sverige och etablerat sig här, uppmuntras att återvända till sitt hemland genom återvändningsbidrag. På senaste tiden har vi även sett hur de permanenta uppehållstillstånden revs upp retroaktivt och förklarades ogiltiga. Många har nu fått utvisningsbeslut, där vissa har redan har utvisats och där en stor grupp som är drabbade är tonåringar. Utlandsfödda och negativt rasifierade är mer utsatta idag på grund av den politiska tonen som den moderatledda regeringen har satt under denna mandatperiod.

Det innebär att vi i tider som dessa behöver arbeta ännu starkare i dessa frågor, både vad gäller det antirasistiska arbetet, och också synliggörandet av de nationella minoriteternas rättigheter.

Vi vill därför föreslå att medlemmar i Vänsterpartiet Haninge beslutar om:

- att Vänsterpartiet Haninge ska verka för och aktivt främja nationella minoriteters rättigheter genom att uppmärksamma minoriteternas högtids-, minnes-, och nationaldagar, etablera och upprätthålla kontakt med relevanta föreningar samt föra en löpande dialog om lokala behov och rättighetsfrågor. Arbetet kan delegeras av styrelsen till kommunikationsansvariga eller genomföras i samverkan med kansliet.

Sevim Altunsayar och Dali Kovacevic

Vänsterpartiet Haninge